

Cikk | szeptember 18, 2014 - 16:31 | Beküldő: [Mezey Sarolta](#)

A marosvásárhelyi Lorántffy Zsuzsanna Kulturális Egyesület szerteágazó

tevékenységi körébe nemcsak a tartalmas művelődési rendezvények,

nóta- és operettetek, történelmi témájú megemlékezések, helytörténeti

vetélkedők sorolhatók, hanem történelmi jellegű, nagynevű elődeink

útjait bejáró kirándulások is. Ilyen volt a legutóbbi, augusztusban

szervezett Fehér, Hunyad, Temes és Arad megyei kirándulás, melynek

minden megállójában a dicső múlt köszönt vissza. Visszapillantani jó,

és fölöttébb szükséges, főleg a fiataloknak, akiknek nem árt tudni,

felidézni, kik voltak őseink, mit tettek, Erdély és a Bánság fejlődését,

történelmét hogyan alakították, s ez a régió hogyan lett azzá, ami.

Fejünkre por hull, régi vakolat...

Szóval, útnak indult a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület kiránduló társasága

beleszippantani egy kicsit a történelembe. Az idegenvezetői szerepet Spielmann Mihály,

e terület kiváló szakértője vállalta. Színes-fűszeres kiselőadásait szívesen hallgatták

a lorántffysok. Elsőként Marosszentimrén állt meg a menet, miután a gépkocsivezetőt

sikerült meggyőzni, igen, be lehet hajtani a településre. Mit néznek ezek itt? –

kérdezhetette magában. Mit tudja ő, hogy a Gyulafehérvárról nyolc kilométerre fekvő

falut őseink már 1260 előtt jegyezték, történelmünk jelentős emlékhelye, ahol Hunyadi

János 1442-ben vereséget szenvedett Mezid bég seregétől. Szász lakóinak helyét a magyarok, majd később román többségű lakosság tölti be. A dombon álló református templomot a XIII. század elején építették. Mára már csak zárt ajtót találtunk.

A Jékely Zoltán versébe foglalt „Fejünkre por hull, régi vakolat, így énekeljük a drága Siont; egér futkorázik a pad alatt, s odvából egy-egy vén kuvik kiront”

állapotot meg sem tapasztalhatjuk.

A Hunyadiak birtokain

Vajdahunяд és Déva a turisták kedvelt helyei, nem kell a reklám, hiszen a vajdahunyadi vár Erdély legimpozánsabb építménye. Hunyadi János váraként ismerjük, ahol Szilágyi Erzsébet levelét megírta. A vár az 1600-as évek elejétől az iktári Bethlen család tulajdonába kerül. Sok esemény színhelye, sok építésen, bővítésen esett át. Ma is javítják, restaurálják, az építkezés sok éve folyik. Ez az a vár, melynek kaputornya egyedi, mindenki felismeri, azt viszont kevesebben tudják, hogy 1440-ben épült. A vár nyugati oldalán található palotaszárnyat Hunyadi János építtette, a földszinti lovagterem ma is őrzi gótikus pompáját. 1458 után Szilágyi Erzsébet építtette a Mátyás-loggiát, ami az első, ma is ép reneszánsz építmény Erdélyben, korabeli, késő gótikus freskó díszíti. A múzeumban jó körülnézni, lovagi öltözékben idegenvezetők szövegének foszlányait hallani, értők és ismerők fülét sértően, kisebb-nagyobb mellébeszéléssel ismertetik a történelmi „igazságot”. No, de a kút történetét nem „hamisították”, mondván, hogy mennyire szívtelenek voltak a vár urai a török rabokkal szemben, akik mélyre

ásva vizet fakasztottak, s mégsem engedték szabadon őket: – Vizeitek van, de szívetek nincs!

Hány véka aranyér, hány véka ezüstér?

Déva vára. Hála a 2008-ben megkezdett restaurálási munkálatoknak, ma már nem csak gyalog, hanem felvonóval is fel lehet jutni a 250 méteres magasságba. Így az idősebbek is vállalkoztak, s az állványok mellett haladva lenézhetek a városra. Közben a tizenkét kőműves balladája duruzsolt a fülekben: tizenkét kőműves összetanakodék, magos Déva várát hogy fölépítenék fél véka ezüstér, fél véka aranyér... Most, hogy restaurálnak, azon gondolkodom, hogy az Európai Unió 85 százalékos hozzájárulása, ami nem kevesebb, mint 22 millió lej, vajon hány fél véka aranynak, hány fél véka ezüsnek felel meg? Nem töröm a fejem, nem vagyok tisztában a nemesfémek árával. A munkálatok elég lassan haladnak, de a kötelezően felállított pannó felirata szerint ez év végéig be kell fejezni, lehetőleg úgy, hogy amit estig raknak, le ne omoljon reggelre!

Az egykor Hunyadi János, Szapolyai János, Bocskai István és Bethlen Gábor tulajdonát képező várát korszerű turistacsalogató komplexummá alakítják. Az erdélyi fejedelemség legfontosabb erődítménye a XVI. században már elavult várnak számított, jó fekvésének köszönhetően bevehetetlennek számított. Itt tartották fogságban az országgyűlés vagy a fejedelem által elítélteket. „Híres foglyok” kerültek ide, 1579-ben Dávid Ferenc, az unitárius vallás alapítója is. Ezzel vajon minden látogató tisztában lesz?

Bethlen Gábor örök emlékezetére

Következett Marosillye, a Maros-parti szép nagy parkkal, középen a Veres-bástyával, amin nemzetiszínű lobogós koszorúk sorakoznak, jelezve, hogy sokan keresik fel a nagy fejedelem szülőhelyét. A nagyenyedi diákok által 1909-ben állított emléktáblán Bethlen Gábor szülőházának nevezik a bástyát, de a fejedelem valójában az egykori, Apafi Mihály rendeletére 1670-ben lebontott vár négyszintes lakótornyában született. A Veres-bástyát 2003-ban a ferences rendiek vásárolták meg, ennek köszönhető, hogy ma restaurált állapotban várja a látogatókat. „A Bethlen Gábor fejedelem tiszteletére és örök emlékezetére” feliratú belépőjegyet, Az aranykor öröksége című DVD-t is Bőjte atya „gyermekei” ajánlják a látogatóknak. A bástyától kissé odébb, a korábbi várkastély helyén álló Bornemisza-kastély romos épületét vehettük szemügyre. Bizony, a XIX. századból ránk maradt épületet, amelyben a múlt században kórház működött, gazdátlanul hagyták, lassan benövi a gaz. Az árnyas lombok alatt, újonnan állított asztalok mellett ismét tartalmas történelmi lecke hangzott el, a

Történelmi emlékhelyeken, elődök nyomdokain

Written by Népújság

Thursday, 25 September 2014 17:14 - Last Updated Wednesday, 08 October 2014 13:45

hallgatóság döbbenetesen nyugtázta a magyar nemesség s velük együtt a magyar ajkú lakosság sorsának illetően alakulását.

Hála azoknak – s itt a ferencesekre gondolok –, akik mentették a menthetőt, helyreállították a bástyát, rendezik a parkot, élő helyé varázsolták Marosillyét, hogy az értékmentő munka eredményeként mégiscsak felemelő erre járni. És koszorúzni is, ahogyan azt a Lorántffy Zsuzsanna Egyesület is megtette.

Következett Lugos, Temesvár és Arad, itt folytatjuk.